ରାମ ଅବତାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ରାମ ଧାନି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 26,1996

[ଏନ୍. ପି. ସିଂ ଏବଂ ଫୈଜାନ ଉଦ୍ଦୀନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ୟୁ.ପି. ଜମିଦାର ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1950:

ଧାରା 18-ଅବିଭାଜିତ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାର-1932 ମସିହାରେ ଏକ ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ଆଧାରରେ ବିଧବାଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜମି -ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ପ୍ରଭାବି କରାଗଲା - ବିଧବାଜଣଙ୍କ 6.4.1956ରେ ଏକ ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦନ କରିଛନ୍ତି -ଜମି ଉପରେ ତାଙ୍କର ସିମୀତ ଅଂଶ ଥିବା ଆଧାରରେ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମି ବିକ୍ରୟକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଛି -ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଚକବନ୍ଦୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେଲା-ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାଟା ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିକାରୀ (ଚକବନ୍ଦୀ) ବିଧବାଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ବଜାୟ ରଖିଲେ-ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣରେ ଚକବନ୍ଦୀର ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଲେ-ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଜରିଆରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ବିଧବା, ନିରଙ୍କୁଶ ଅଧିକାର ହାସଲ କରିଛନ୍ତି-ଏହି ମାମଲାରେ ଧାରା 18 ନୁହେଁ, ବରଂ ଧାରା 11 ଲାଗୁ ହେବ ବୋଲି ଅପିଲକାରୀମନେ ଯୁକ୍ତି ବାଢିଛନ୍ତି - ଦର୍ଶାଯାଇଛି 1932 ମସିହାରେ ହୋଇଥିବା ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ଆଧାରରେ ବିଧବାଙ୍କୁ ଜମି ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ଧାରା 18 ଆଧାରରେ ସେ ଜମିର ଭୂମିଧାର ହୋଇଥିଲେ ।

ୟୁ. ପି. ଜୋତ ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିନିୟମ, 1953:

ଧାରା. 48 ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ-ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଧାରା 115 ସିପିସି ତୁଳନାରେ ବୈଧାନିକ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଧୀନରେ କ୍ଷମତା ଯେତେ ବ୍ୟାପକ ହେଉନା କାହିଁକି, ତଥାପି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଯେପରିକି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ପ୍ରମାଣକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ, ଏକ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ -ଚକବନ୍ଦୀର ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଆଦେଶ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ରଦ୍ଦ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

ରାମଜୀ ଦୀକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭୃଗୁନାଥ ଏବଂ **ଅନ୍ୟମାନେ, [1968] 2 SCR 767, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକରିତା:ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 1803/1982 ।

ସି.ଏମ୍.ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.ସଂଖ୍ୟା 7828 /1973 ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା19.3.82 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏସ୍. ବି. ସାନ୍ୟାଲ୍, ଜି. ଜି. ଉପାଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ଆର୍. ଡି. ଉପାଧ୍ୟାୟ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜେ. ପି. ଗୋୟଲ, ଆର. ପି. ଗୋୟଲ ଏବଂ କେ. କେ. ଗୁପ୍ତା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଜଣେ ସେହତି, ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ, 1911 ମସିହାରେ ଏକାସଂଗରେ ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ, ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଭାଇମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ପରିବାରରେ ଏକ ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 1932 ମସିହା ଫେବୃଆରୀ 8 ତାରିଖରେ ଏକ ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ, ପରିବାରରେ ବିଧବା ଥିବା ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ କିଛି ଜମି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ରାଜସ୍ୱ ନଥିରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ନାମ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିବାଦରେ ଥିବା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଉକ୍ତ ଫୁଲ ଏପ୍ରିଲ 6,1956 ରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ । ସେ 1966 ମସିହାରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ ଯେ, ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ, ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରେ କେବଳ ସୀମିତ ଅଂଶ ଥିବାରୁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିପାରିନଥାନ୍ତେ । ୟୁ.ପି. ଜୋତ ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିନିୟମର ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ପରେ ସେହି ମକଦ୍ଦମା ଫଇସଲା ହୋଇଥିଲା । ଏହା ପରେ, ସେହି ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ଯେ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ, ଏହି ହସ୍ତାନ୍ତର ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା କି ନାହିଁ, ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିକାରୀ, ବିବାଦରେ ଥିବା ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାରେ, ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ । ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିକାରୀ (ଚକବନ୍ଦୀ)ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଅପିଲକୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସହିତ ଖାରଜ

କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯିବା ପରେ, ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଚକବନ୍ଦୀ, ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିକାରୀ (ଚକବନ୍ଦୀ) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, ୟୁ. ପି. ଜମିଦାରୀ ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ, 1950 (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମ ବୋଲି କୁହାଯିବ) ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ (ଏହା ପରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମ ବୋଲି କୁହାଯିବ) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେବା ପରେ, ଏହି ଉପସଂହାର ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ, ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ, ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 18 ଅନୁଯାୟୀ ନିରଙ୍କୁଶ ଅଧିକାର ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଆଧାରରେ ସେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ବୈଧ ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିଥାନ୍ତେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯେ, ଯେଉଁ ଜମି ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଅଧିକାର ବଦଳରେ ଥିଲା । ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅଧିନିୟମ ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 କୁ ଆକର୍ଷିତ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଧାରା 18 କୁ ନୁହେଁ । ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 ଏବଂ ଧାରା 18ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି :

> " ଧାରା 11 । *ଭରଣପୋଷଣ ଭତ୍ତା ବଦଳରେ ଆବଣ୍ଟିତ ହୋଇଥିବା 'ସାର୍' କିମ୍ବା 'ଖୁଦକଷ୍ଟ' - ଧାରା 10ରେ* ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯଦି 'ସାର୍' କିମ୍ବା 'ଖୁଦକଷ୍ଟ' ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭରଣପୋଷଣ ଭତ୍ତା ବଦଳରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଛି, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଭରଣପୋଷଣ ଭତ୍ତା ଅଧିକାର ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମି ଧାରଣ କରିବାର ଆସାମୀ, ସେଠାରେ ହକଦାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।
>
> ଧାରା 18 । *ଭୂମିଧାର ଭାବେ କୃଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ସହିତ କେତେକ ଜମିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ-(1) ଧାରା 10,15,16* ଏବଂ 17ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି, ସମସ୍ତ ଜମି -
>
> (a) ସାର୍, ଖୁଦକଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ତୋଟା ଭାବରେ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ କିମ୍ବା ଧାରଣ କିମ୍ବା ବିବେଚିତ ।

(b) ଅବଧରେ ଜଣେ ସ୍ଥାୟୀ ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚାଷରେ ଏକ ତୋଟା ଭାବରେ ଧାରଣ,

(c) ଜଣେ ସ୍ଥିର ଦର ରୟତ କିମ୍ବା ଭଡ଼ା-ମୁକ୍ତ ଅନୁଦାନ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା,

କିମ୍ବା

(d) ଏହିପରି ଦର୍ଶାଯିବା ଦ୍ୱାରା-

(i) ଜଣେ ଅଧିଭୋଗ ରୟତ,

(ii) ଜଣେ ବଂଶାନୁଗତ ରୟତ,

(iii) ଧାରା 17 ରେ ସୂଚିତ ଜଣେ ରୟତ କିମ୍ବା ପଟ୍ଟା ଦାୱାମୀ କିମ୍ବା ଇସ୍ତାମ୍ରାରୀ,

ବିକ୍ରୟ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର ଅଧିକାର ଧାରଣ କରିନ୍ତି,

(e) ଏକ ଦଖଲ ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଛି,

ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାର ଠିକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ମଧ୍ୟସ୍ଥି, ପଟ୍ଟାଧାରୀ, ରୟତ, ଅନୁଦାନ ଗ୍ରହୀତା କିମ୍ବା ତୋଟା-ଧାରକଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯଥାସ୍ଥିତି, ଯିଏ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସାପେକ୍ଷରେ,ଏଠାରେ ଭୂମିଧାର ଦଖଲ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ରଖିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ।

............."

ଧାରା 18 (1) ର ଏକ ସରଳ ପଠନରୁ ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ନ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ତାରିଖର ଠିକ ପୂର୍ବ ତାରିଖରେ ସାର୍ କିମ୍ବା ଖୁଦକଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଜମି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହିପରି ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏହା ମତ ଥିଲା ଯେ, ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାର ତାରିଖର ଠିକ୍ ପୂର୍ବ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ ବିବାଦରେ ଥିବା ଜମିର ଦଖଲରେ ଥିଲେ, ଧାରା 18 (1) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଭୂମିଧାରଙ୍କ ପରି ସମାନ ସମ୍ପତ୍ତି ରଖିବାର ଅଧିକାର ଥିଲା ।

ରାମ ଅବତାର ବନାମ ରାମ ଧାନି

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଧାରା 18 (1) ର ସୁବିଧା ପାଇବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ ଜଣେ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବେ ନାହିଁ । ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିକାରୀ, ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିକାରୀ (ଚକବନ୍ଦୀ) ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଧାରଣାରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ, 1932 ମସିହାରେ ହୋଇଥିବା ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ପରେ, ପରିବାରରେ ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ଆଧାରରେ ଭରଣପୋଷଣ ବଦଳରେ, ବିବାଦର ବିଷୟ ହୋଇଥିବା ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ, ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ ଦଖଲକୁ ଆସିଥିଲେ । ପରିବାରଟି ଯୌଥ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ବିଭାଜନ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି କୌଣସି ସୂଚନା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଏହା ବିବେଚନା କରାଯିବ ଯେ, ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ରହିଲେ, ଯାହା ଭୂ-ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ମଧ୍ୟସ୍ଥି ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତ ଥିଲା । ଏହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ଆମ ମତରେ ଧାରା 18 (1) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଆଧାରରେ ଏହା ବିବେଚନା କରାଯିବ ଯେ, ଯେଉଁ ଜମିକୁ ସେ 'ସାର୍' କିମ୍ବା 'ଖୁଦକାଷ୍ଟ' ଭାବେ ଧାରଣ କରିଥିଲେ, ତାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଏହାର 'ଭୂମିଧାର' ଭାବେ ନିଜର ଦଖଲ ବଜାୟ ରଖିବାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ ।

ରାମଜୀ ଦୀକ୍ଷିତ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଭୃଗୁନାଥ *ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1968] 2 SCR 767ରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ* ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜଣେ ବିଧବା ମହିଳାଙ୍କ ଜୀବନ ସମ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିସରକୁ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଭୂମି ସଂସ୍କାର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ସେ ଭୂମିଧାର ବୋଲି ବିବେଚନା ହେବେ । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ରାୟକୁ ପ୍ରଭେଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ, ସେହି ମାମଲାରେ, ଜମି ବିଧବାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ୍ଷଭାବେ *ଉତ୍ତରାଧିକାର* ସୂତ୍ରେ ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ଆଧାରରେ ନୁହେଁ । ଆମ ମତରେ, ଏହି ଆଧାରରେ ସେହି ରାୟର ଅନୁପାତକୁ ପ୍ରଭେଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେହେତୁ ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ ଭରଣପୋଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଜମି ପାଇଥିଲେ, ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ଏବଂ ନ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ସେ ଭୂମିଧାର ନୁହେଁ, ବରଂ ଆସାମୀ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବେ । ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ ସାର୍ କିମ୍ବା ଖୁଦକାଷ୍ଟ ଜମିର ଧାରକ ଭରଣପୋଷଣ ଭତ୍ତା ବଦଳରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହିପରି ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରନ୍ତି, ଧାରା 11ର ପ୍ରୟୋଗ ହେବ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ,

1932 ମସିହାରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଆପୋସ ବୁଝାମଣା ଆଧାରରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଫୁଲ ଏହି ଜମି ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଏହାର ଦଖଲରେ ଥିଲେ ।

ଆମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛୁ ଯେ, ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କିପରି ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ତଥ୍ୟର ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ବିଚାର କଲେ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁମାନରେ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ 1932 ମସିହାରୁ ଜମି ଦଖଲରେ ଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାରମ୍ବାର ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ବୈଧାନିକ ପୁନଃ ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଧୀନରେ କ୍ଷମତା ଯେତେ ବ୍ୟାପକ ହୋଇଥାଉ ନା କାହିଁକି, ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 115ର ବିପରୀତ ହୋଇପାରେ, ତଥାପି ସେହି କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବାବେଳେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତଥ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣକୁ ତର୍ଜମା କରାଯାଇପାରିବ । ଆମ ମତରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ଡେପୁଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ଏବଂ ଚକବନ୍ଦୀ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଧିକାରୀ (ଚକବନ୍ଦୀ) ଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯେଉଁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ଆମେ ସହମତ ଅଟୁ । ତଦନୁସାରେ, ଏହି ଆବେଦନ ବିଫଳ ହୁଏ ଏବଂ ଖାରଜ ହୁଏ । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଆର୍.ପି. ଅପିଲ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ :

ଶ୍ରୀ ଦୀପକ କୁମାର ସାହୁ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ